

DZIENNIK

DEPARTAMENTOWY RADOMSKI.

W RADOMIU DNIA 9 LIPCA ROKU 1815.

Nro. 9061. Prefekt Departamentu Radomskiego

Otrzymawszy przy Reskrypcie Wysokiej Dyrekcji Ministerii Spraw Wewnętrznych do daty 26 b. m. Manifest JEJGO Imperatorskiej Mości KROLA POLSKIEGO, oraz Uniwersał Rządu tymczasowego, pisania takowe dla przyjemney wiadomości wszystkich mieszkańców Departamentu w Dzienniku Departamentowym następnie umieszcza.

Radom dnia 30 Czerwca 1815 Roku.

(podpisano)

Kosicki Z. P.

Hassmann Sek. Gen.

M Y A L E X A N D E R I.
z Bożey Łaski
IMPERATOR i SAMOWŁADZCA
W a e c h. R o s s y i,
K R O L P O L S K I
e t c. e t c. e t c.

Wszem w obo, i komu o tem wiedzieć należy.

Wojna w celu wyzwolenia świata, na łono Ojczyzny Naszey wnieciona, zaprowadziła Rosyją i Europę zwyciężką, z pod bramy Baryżu. Powzięliśmy od try chwila

li słasną walziotą, że niepolległość ludów wyrzemy pod rękonią zasad sprawioliwo-
ści, uziarkowania i liberalności, które Woytkowy despotyzm wymazał z księgi Prawa
cywilnego i politycznego Na odów.

Kongres Wiedeński zwołany był w zamiarze usprawiedliwienia tych nadziei i u-
dzielenia dobrodzieystw stałego pokoju wszystkim Ludom, które ciężar klęsk tyłu dźwi-
gały. Ale dla osiągnięcia tego zbawionego celu koniecznem było, by każdy z nich in-
teress swóy i osobne prawa, posłał interessowi całej Europy i poświęcił nowe dla ogólnego
dobra ofiary. — Podług takich to, wyższych względów, stanowiono o losie Na-
rodu Polskiego.

Chodziło o przypuszczenie go na nowo do grona Narodów, których udział wła-
sney pomysłowości wiąże do obrony sprawy powszechney; i tym końcem wypadało za-
pewnić mu swobodne używanie dóbr i korzyści, tak moralnych iako i politycznych,
które stanowią znamienne dziedzictwo i przedmiot życzeń ludów cywilizowanych.

Jednakże pracując nad odrodzeniem tego nowego zawiązku w Systemie Europejskim,
nie można było odrębnie radzić się Interessów Polski. Szczęście każdego z osob-
bna i zachowanie ogółu, nie dopuszczwały żadnego układu, mogącego ubliżyć bezpieczeń-
stwu i równowadze powszechney. Zdrowa Polityka; doświadczenie przeszłości, i ta sa-
ma Religia która Nam wiec kazala wzgląd na długie cierpienia szacownego Narodu
wkładaly także na Nas święty obowiazek, byśmy nieszczędząc żadney ofiary, zapewnili
spokoynosc świata i uchronili Europę od klęsk nowych.

Polacy! miło nam było cenić zawsze szlachetność waszych uczuć i wytrwałość
usiłowań, innego nigdy celu nie mających, iak tylko odrodzenie Ojczyzny, którą nad
wszystko kochacie.

Zapat waszych życzeń oddalał was często od tego zbawionego zamiaru i unosił
na drogę, która do niego prowadzić nie mogła. — Klęski błędy i od nich nieodłączne
klęski. Nam ciągle powadlowato wspinałomyślnie dla waszych nawet przabieranie

szczere zapomnienie przeszłości, i chęć zagiadzenia śladu cierpień waszych, przez daj
rzeczywistego szczęścia.

Umowy Traktatu zawartego przez Nas w Wiedniu, oznaczają sposób bytu Nare-
dowego, a razem i korzyści, których używać będziecie przechodząc pod Nasze berło.

Polacy! nowe związki łączyć was będą na zawsze z ludem wspariałomyślnym,
który przez harożytnie powinowactwo, przez waleczność godną spóu-ubiegania waszego
przez chlubne i spólne nazwisko Słowiankiego Narodu, chętnie weydzie w bratnie z
wami stosunki. Konstytucyjna i niezodzowna Unia przywiąże was do przeznaczeń Me-
cariłwa, które zanadto jest potężnem, by miało żądać powiększenia, lub ianych trzymać
się prawideł, iak tych co na sprawiedliwości i liberalności polegają.

Otdąd patryotyzm wasz, oświecony doświadczeniem, kierowany wdzięcznością
znaydzie w Instytucjach Narodowych cel zdolny zaprzęgnąć całą jego dzielność. Kon-
stytucya uilosowana do miejscowości waszego Kraju i do waszego charakteru; zach-
wanie języka; sprawowanie Urzędów publicznych; zupełna wolność handlu i spławu;
łatwość znoszenia się z Krajinami pozołatymi pod obcem panowaniem; siła zbroyna na-
rodowa; wszelkie drogi otwarte dla pożąpnego dokonania waszych praw, waszego
przemysłu, do rozszerzenia światła między wami: takie są korzyści, których używa-
ć będziecie pod NASZYM i Najlepnym NASZYCH berłem; z nich to składać się ma wieczy-
ście nie zatratne dziedzictwo, które zostawicie waszym Potomkom.

Te nowe Państwo zostało Królestwem Polskiem: Imię pożąpane, którego od da-
wna wzywacie wszelkimi życzeniami i usiłowaniami waszym, i za które przeleliście
krewi tyle.

Dla ugodzenia trudności, które wzniosły się o posiadanie Krakowa, podaliśmy
myśl, aby to Miasto zostało wolnym i neutralnem. Kraj ten umieszczony pod ochron-
czą trzech przyjaźnych Mocarstw tarczą, używać będzie szczęścia spokojnego poświęca-
jąc się iedynie naukom, kunsztom i handlowi. Stanie się on Pomnikiem wielkomyśl-

noy Polityki, postawiony w tćm właśnie miejscu, nad którym unoszą się pamiątki pięknych Epok dziełw Polkich i gdzie spoczywają popioły najlepszych Królów waszych.

Wroście aby uwiecznić dzieło, któremu nieszczęście czasów tylo przeszkadzało, zgodzono się aby narodowie braci waszych, podległych bertu Austryi i Prus, oddana była pod rękomyją pieczętowości Rządów właściwych.

Polacy! niepodobna było opatrzyć w sposób inny waszoy narodowey pomysłności. Należało zachować wam Oyczyznę, któraby nie mogła zostać, ani powodem do zaszczepienia, ani przedmiotem niepokoiu dla Sąsiadów, ani pochopem do Woyny dla Europy. Takie było, życzenie przyjaciół ludzkości i samych nawet Polaków; tak oświeconą polityką radzika.

W skutku uroczystych umów Europeykiego Kongressu zgromadzonego w Wiedniu, i na mocy Aktu ustąpienia Najjaśniejszego Króla JMci Saskiego, obeymujemy w nieodzowne posiadanie Prowincye byłego Xięstwa Warszawskiego, które NAM dostały się przez Traktaty, i ustanawiamy tam Rząd tymczasowy, złożony z Osob pełnomocnictwem NASZEM opatrzonych, aby bez wstrząśnienia przyprowadzić Narod do porządku rzeczy stałego i konstytucyjnego, którego zasady przygotowane z waszem własnym przyłożeniem się.

Namiestnicy NASI przełożą wam użytki zapewnione dla was przez Umowy Wiedeńskie. Poznacie razem i te, które dla was wynikają z konstytucyjney Unii Oycyzny waszoy z Naszem Państwem; z Unii, która ustalić ma wasze prawa, wasze przeznaczenia i wasze obowiązki.

Wzywamy tym końcem wszystkie Klassy Mieszkańców; wzywamy Woysko i Urzędników publicznych, do wykonania przysięgi wierności, która zostanie zakładem wieczystego poświęcania się Narodu i zakładem Naszych Oyców i dziadków około niego starań. Najpierwszem z tych będzie aby wam na przyszłość ulżyć gnębiących ciężarów, które wpływem czasów nieszczęsnych zwały się na waszą Oycyznę. Nie jest NAM tajny ich ogrom, i z żalem widzieliśmy się dotąd w niezdolności usunięcia ich.

Polacy! bodayby pamiętna Epoka, co zmieniła wasze losy, mogła uślać na zawsze wasze życzenia, wasze nadzieie i wasze uczucia! Bodaybyście przez gorliwość dla chwały NASZEGO Państwa i przez niezachwianą ufność w Naszych chęciach, usprawiedliwić zdołali dobrodziejstwo nowego bytu waszego i stać się godnymi postępnego ulepszenia waszoy doli! —

w Wiedniu dnia 13/25 Maja 1815.

Na Oryginalie napisano własną JEGO IMPERATORSKIEY i KROLEWSKIEY MOSCI ręką tak:

ALEXANDER.

W Jmieniu Najjaśniejszego
CESARZA WSZĘCH ROSSYI,

KROLA POLSKIEGO etc. etc.

Rząd tymczasowy Królestwa Polskiego.

Z najwyższey woli Najjaśniejszego Cesarza Waszech Rosseyi Króla Polskiego obeymując Rząd Prowincyów byłego Xięstwa Warszawskiego, które mocą Wiedeńskich Traktatów wziętem Konstytucyi Unii z Cesarstwem Róssyjskim na zawsze połączeniemi i osobnym, od tylu lat gorliwie pożądanym, tytułem Królestwa Polskiego oznaczonemi zostały, uznaliśmy potrzebą, niniejsze w tey mierze wydać powszechnie wiadomienie do Obywateli, Urzędników, i Mieszkańców rzeczonych Prowincy.

Manifest Najmilszowazego Monarchy naszego do Polaków wylany, równie jako i zasady Konstytucyi Królestwa Polskiego, inż w Stolicy na danie publiczney przysięgi publicznie czytane (i które dla podobnego ogłoszenia Almonicyom Departamentowym przesłamy) uwiadomiją dostateczną o wielko nylwch Najmilszowazego Pana naszego chęciach, o ostrożnych zamiarach i bezprzykładney dobroci jaką rozpoczął między Panowanie swoje nad krainą długoletniemi kłótkami skolataną

Względem innych korzyści jakie dla Was, Polacy! Oycowka pieczołowitość Jego w umowach Kongressu wyjednana, równie iako i o tych, które szczerliwie dokonany Uni ciągle przybywać będą, odbieracie niezadługo obszerniejsze doniesienie w osobnej odezwie naszej.

Gdy przypomnieliśmy widokami włożonego na nas przeznaczenia najeśniejszym i oł ten, by *postępnymi* urzędzeniami organicznymi wprowadzić w bieg Konstytucyą Królestwa, i rzeczy królów *stopniami* i bez nagłych wstrząsań przeprowadzić do Konstytucyjnego, wieczyście stałego porządku, iaki prawodawcza mądrość Najjaśniejszego Monarchy w udzielonych zasadach Narodowej tegoż Królestwa Polskiego Konstytucyi wykreśliła, oświadczaemy zatem dla nprzedzenia przypadkowych wątpliwości, iż wszelkie iakiegokolwiek rodzaju prawa, ustawy i rozporządzenia, pozostaia iak dotąd było w swoicy zupełney mocy i powadze, i żadne z nich nie przestanie być obowiązującym dopóki wyraźnem postanowieniem Rządu nie będzie usunięte, inną natomiast uchwałą zarządzone.

Z tego powszechnie znanego i przez się iakiego prawidła, wynika także, iż każdy urzędnik iakiegokolwiek bądź stopnia i wydziału, [dotąd na miejscu swoim czynny] pozostaie w swoich dotychczasowych prerogatywach, atrybucyach i obowiązkach, dopóki od zwierzchniej Władzy urzędowionym nie będzie, że inne odbiera przeznaczenie, albo, iż odtychczas obowiązków uwolniony został.

Akta wszelkie publiczne, wyroki i urzędzenia, wydawane i będą w Imieniu Najjaśniejszego ALEXANDRA I Cesarza Wszech Rosyi, Króla Polskiego etc.

Mamy niepełną nadzieję, iż każdy z urzędników krajowych, z dawną dla waszych Panujących wiernością, przywiąże się do pełnienia publiczney posługi; a bacząc, iak ściśle przez dobroczynne zasady Konstytucyi Polskiej zjednoczonym jest interes i chwala Wspaniałomyślnego Monarchy z interesem i chwałą lubej nad wszystko dla Polaków Ojczyzny, nieprzeobraźnie zapewno podważa gorliwych usiłowań swoich dla zamiaru, który dąży jedynie do ustalenia icy szczerściu i poważania.

Nawzajem święta z naszej strony będzie powinnością, polecać Najwyższemu Państwu tego względem tych wszystkich, którzy w tak stanowczy i tyła nieochronnemi trudnościami otoczony chwili, dadzą dowody czyjnego branteresowanego i gorliwie czynnego patriotyzmu.

Zaręcaemy im zroczycie, iż w postępnym zmianach przez zasady konstytucyjne wczasy, pamięć Rządu na nich zawsze zwracana będzie, by nieprzezając ich ciał nadgradzając wyższymi stopniami prawdziwe zasługi, zachować Ojczyźnie szczerych i nżytecznych okolicie dobra pracowników, i zachęcić innych do skutecznego w tak chwalebnym zawodzie spótniegania się.

POLACY! Wielkomysłny charakter i wysokie cnoty Monarchy, którego litościwy Bóg dał ludowi Polskiemu za Oyców i Władców, znane już były światu, niżeli on wam w tak nymniącym, w tak szlachetnie nprzedzającym sposobie dał rzeczywiste i ich dowody Nie wątpiemy więc, iż posłuszeństwo wasze dla dobroczynnych Jego rozkazów, nie będzie iak tylko ciągłym natchnieniem bezciół miłości, wdzięczności i nieograniczoney zaufania, któremi otaczać winniście ten nowy, cudotwornie wkrzeszony, Tron Waszey Ojczyzny.

Działo się w Warszawie na Sessyi dnia 22 Czerwca 1815 roku.

Umocowani Namiestnicy Jego Cesarzsko - Królewskiej Mości

I A N S K O Y.

A. Xiążę CZARTORYSKI.

NOWOSSILTZOFF.

WAWRZECKI

X Xiążę L U B E C K I.

Referendacz Stanu i Główny Sekretarz

J. K. Szaniawski.

(L. S.)

Nro. 8754 Prefekt Departamentu Radomskiego.

Powódź Konsensu dla Ludu Bożesznego wyznania, fabrykowaniem, lub szynkowaniem trunków trudniącego się, w skutek Uchwały byłey Rady Noywyższej na

dnia 24 Kwietnia r. b. wydanej, już Kassom Powiatowym przesłane zostały, zaleca przeto Prefekt WW. Podprefektom, UUr. Wóytom, i JPP. Burmistrzom, niezwłocznie wspomnianego Ludu do wykupienia należnych Konsensów zmaglenie, Już pod dniem 10 Maja r. b. liczbą 6319 przez Dziennik Departamentowy wskazał Prefekt przepisy, podług których świadectwa, przez UUr. Wóytów, i JPP. Burmistrzów, wydawane byćż mają, w niniejszym więc obwieszczeniu nie więcej dodać nie mogę, nad to, że termin do opłacenia Konsensów z dniem ostatnią Lipca r. b. kończy się, kto zatem wprzód Skarbowi z należoney opłaty nie niścił się, do szynkowania utraci prawo, że Wsiow przychodząc do Kassy, winni są składać Konsensa opłacone, z Roku upłynionego 814/15 inaczej ni Rok bieżący wolności szynkowania nie uzyskają — Przywydawaniu świadectw, mają UUr. Wóyci i JPP. Burmistrze szczególną zwracać Uwagę na Artykuły 1 i 2. 3. i 7. Rady Naywyższej Uchwały w przeciwnym bowiem razie, każdy z nich zapoznione uchybienie, odłą na siebie ściągnałby odpowiedzialność.

Radom dnia 28 Czerwca 1815.

(podpisano)

Kosicki Z. P.

Hassmann Sek. Gen.

Nro. 4021. Prefekt Departamentu Radomskiego.

W zamiarze zapobieżenia ile możności ukrywaniu się Zbiegom z Polskiego Woyaska, Jego Cesarzowiczowska Mość Wielki Xiążę KONSTANTYN zezwolił, ażeby Władze Cywilne miejscowe, przechodzących Polskich Żołnierzy pojedynczo, lub małemi częściami, w przywoitych nawet uniformach miały prawo zatrzymywać, i iczeli nie okażą pism legalnych, przechód icli usprawie liwićających, ażeby tychże, Władzom naybliższym Woyсковym dla dalszego postąpienia oślyali. — Na zasadzie otrzymanego w tym względzie od JW. Lanskoy Prezesa Rady Rządzcay, z dnia 14/26 b. m. i roku Nro. 129 Reskryptu: Prefekt wiadomość tę udzielając, Roswanie się do takowego postanowienia, i ściśle na przechodzących Woyсковych dawanie barzności, przedsięwzięcie wieszcie wszelkich w tej mierze skutecznym środków niuleyszym zalecam.

Radom dnia 30 Czerwca 1815.

(podpisano)

Kosicki Z. P.

Hassmann Sek. Gen.

DODATEK